

Gamlestadens Folkhögskola

Det finns planer på att göra Gamlestaden till en mångkulturell och levande stadsdel med kraftiga och drastiska drag. Det handlar om rivningen av bron som idag lyfter och landar på vardera sida av Sävån, en flytt av Göteborgs konsthall till lokaler i Slakthusområdet i Gamlestaden och en omfattande omformulering av stadsdelens narrativ. I förlängningen kommer detta bidra till en gentrifiering av området. Ny reklam för området riktar sig mot en vit kulturellt intresserad medelklass, samtidigt som dagens boende i området försiktigt och på ett slugt sätt exkluderas.

Konsumtion av kultur ska flytta till Gamlestaden. Konsten ska kureras och visas upp för besökare. Här ska man kunna köpa kaffe och kolla på tavlor. När vi fick vår designbrief kände jag att det skavde. Vi skulle skapa en publik byggnad, ett museum och ett "vardagsrum", m.m. Min inställning blev istället att jag ville jobba mig bort från att skapa något med betalande besökare - i och med att man då måste formulera vilka målgrupper som ska konsumera och ta plats.

En målgrupp som ska producera konst och kultur och bidra till att göra plats kändes mer meningsfullt att arbeta med. Dessutom finns ingen hantverks- och designfolkhögskola i Gamlestaden med omnejd. Inte heller någon odlingslinje eller ett matkulturprogram. Därför valde jag att rita Gamlestadens folkhögskola. Jag planerade in internat för att dessa skapande elever ska bli kvar i Gamlestaden efter skoltid. Förhoppningsvis ska detta kunna bidra med konst och kultur till de platser som i efterdyningarna av stadsomvandlingsförslagen har försummats av kommunen. Att bygga en möbel till ett scen- och utställningsområde under bron hade kunnat vara första uppgiften till trähantverkarslinjen exempelvis. Odlings eleverna hade kunnat hjälpa landskapsarkitekter att fixa en mossspark norr om spårvagnsspåren. Det finns möjligheter för tjänstutbyte här!

Alicia Borg

Kandidatarbete 2026

Handledare: Björn Gross & Filip Rem

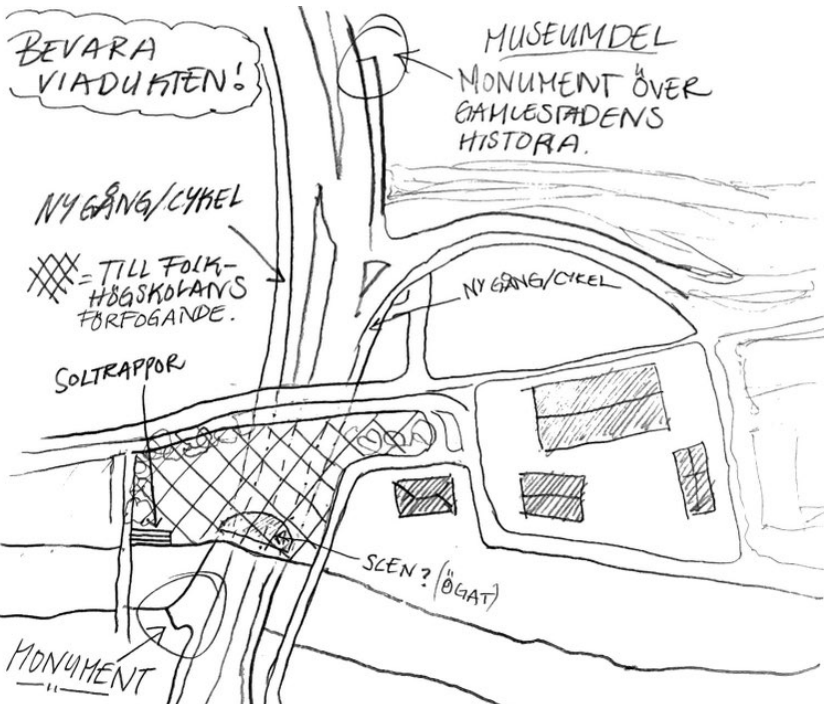
Gamlestadsbron blev aldrig klar. Viadukten skulle leda runt trafiken till en flerfilig motorväg. Landshövdingehusen som var i vägen för motorvägen började rivas och Gamlestad-bornas protester bröt ut. Nu sticker armeringsjärn ut ur betongen på avfarterna som leder rätt ut i luften.

Bron ska ersättas av en allégata, enligt den nya detaljplanen över området. Sorgligt, tycker jag. Den är ett historiskt monument som representerar ett knäppt stadsplaneringsparadigm. Men den symboliserar även gamlestad-bornas motståndskraft. Det är en spännande och gnisslig historia som man nu ska jämna med marken, såsom de tidigare landshövdingehusen jämnades med marken. Historien upprepar sig.

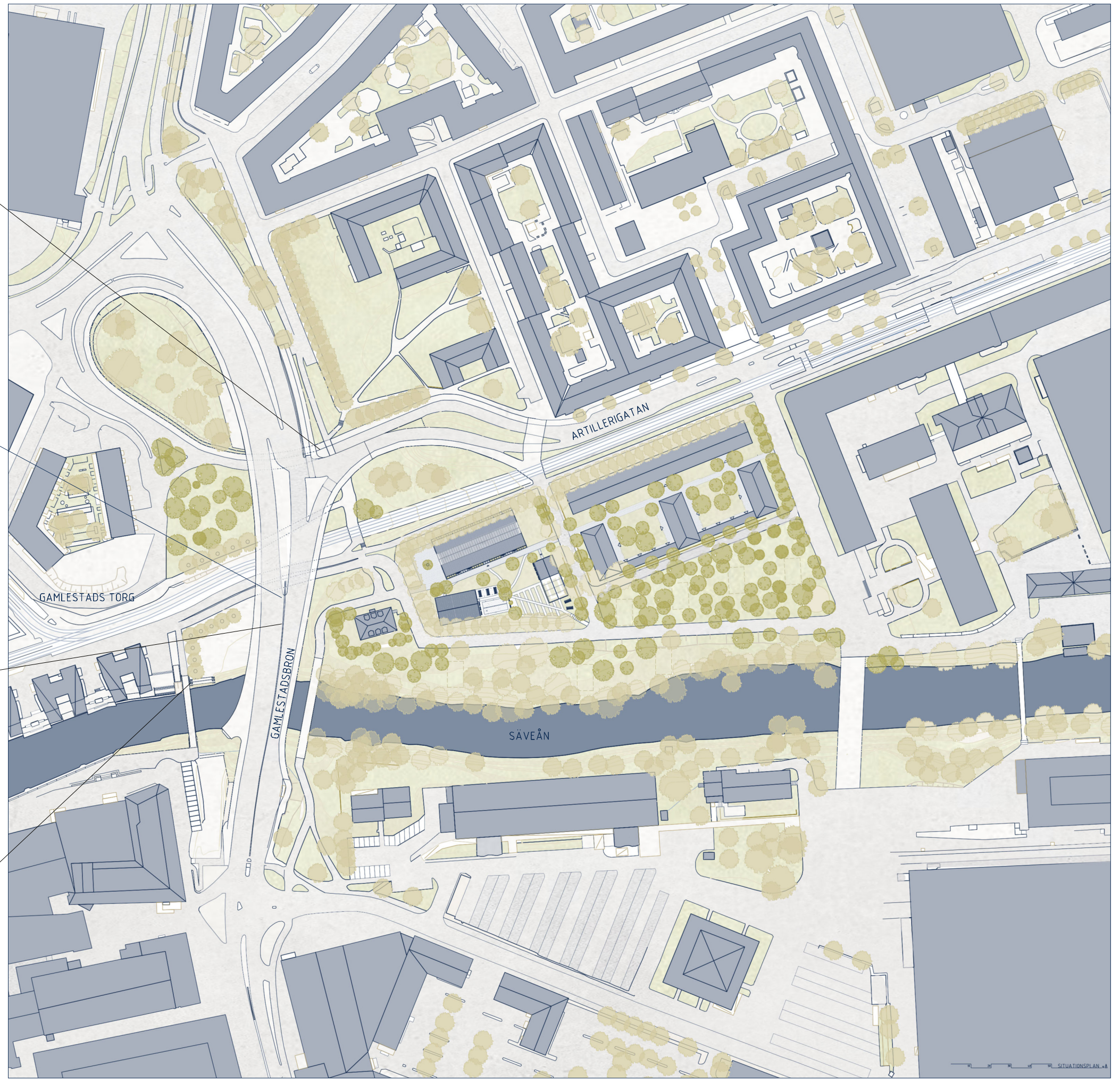
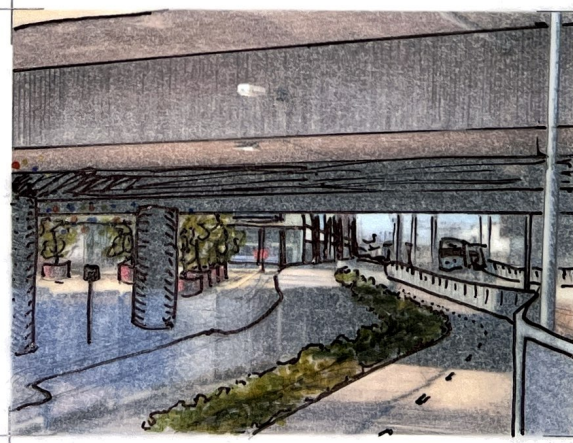
Min stadsbyggnadsstrategi är att behålla bron, men minska antalet bilfiler och möjliggöra för fotgängare och cyklister att ta sig upp på den. Ute på avfarterna (numera blindtarmarna) vill jag ha något som berättar historien om bron och rivningarna. Konstnärer ska få arbeta med ett utomhusmuseum på bron.

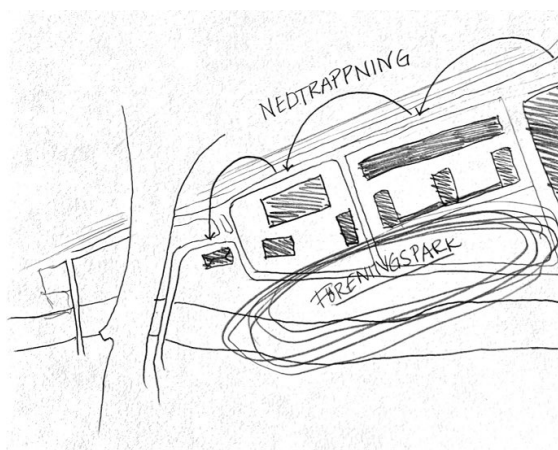
En till stadsbyggnadsidé som hänger ihop med "rita för de som ska göra plats, inte de som ska ta plats" är föreningsparken. Föreningar och crowdfunding. Min vision med föreningsparken är att kommunen ska undersöka olika former av markkontroll. Parken går ut på att plantera massa träd och skapa en vacker skogliknande miljö, men abonnera vissa ytor för paviljongbyggen. Möjliggöra för föreningar att bygga lokaler, små stugor, för deras verksamhet. Detta är min tolkning av ett "vardagsrum" i området. Alla är välkomna att söka möjligheten mot att alla är välkomna att gå med i föreningen mot rimliga krav. Något i den stilen i alla fall.

/Alicia Borg

- Alltså:
- Behålla bron
 - Ta bort bilfiler
 - Dra ner hastigheten
 - Ta bort bullerskydd
 - Aktivera platserna under bron
 - Ersätta staket med växtlighet
 - Berätta historien om bron och rivningarna

Folkhögskolans placering skapar en nedtrappning från fabriksbyggnaderna öster om tomten, till det polska medborgarhuset väster om.

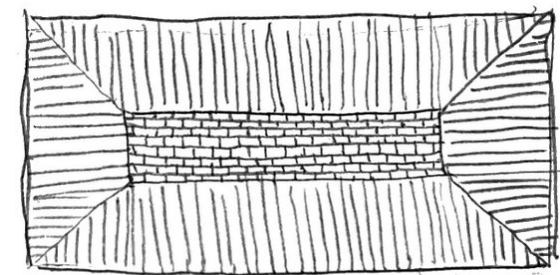
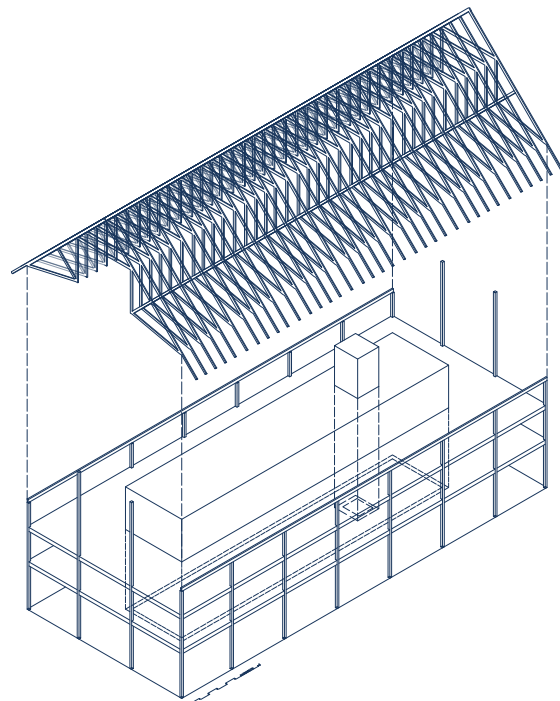
I ritningen är de befintliga träderna ljusare i färgen, medan de nyplanterade är mörkare. I naturen vill jag ha massa små rum. En vidare utveckling av området hade varit att göra någon liten brygga ner till vattnet. En förhoppning är att det i alla fall ska startas en bastuförening som kan ta plats på någon av de nedre tomterna – men det är upp till folket! Kan detta skapa en känsla av ägandeskap i området?

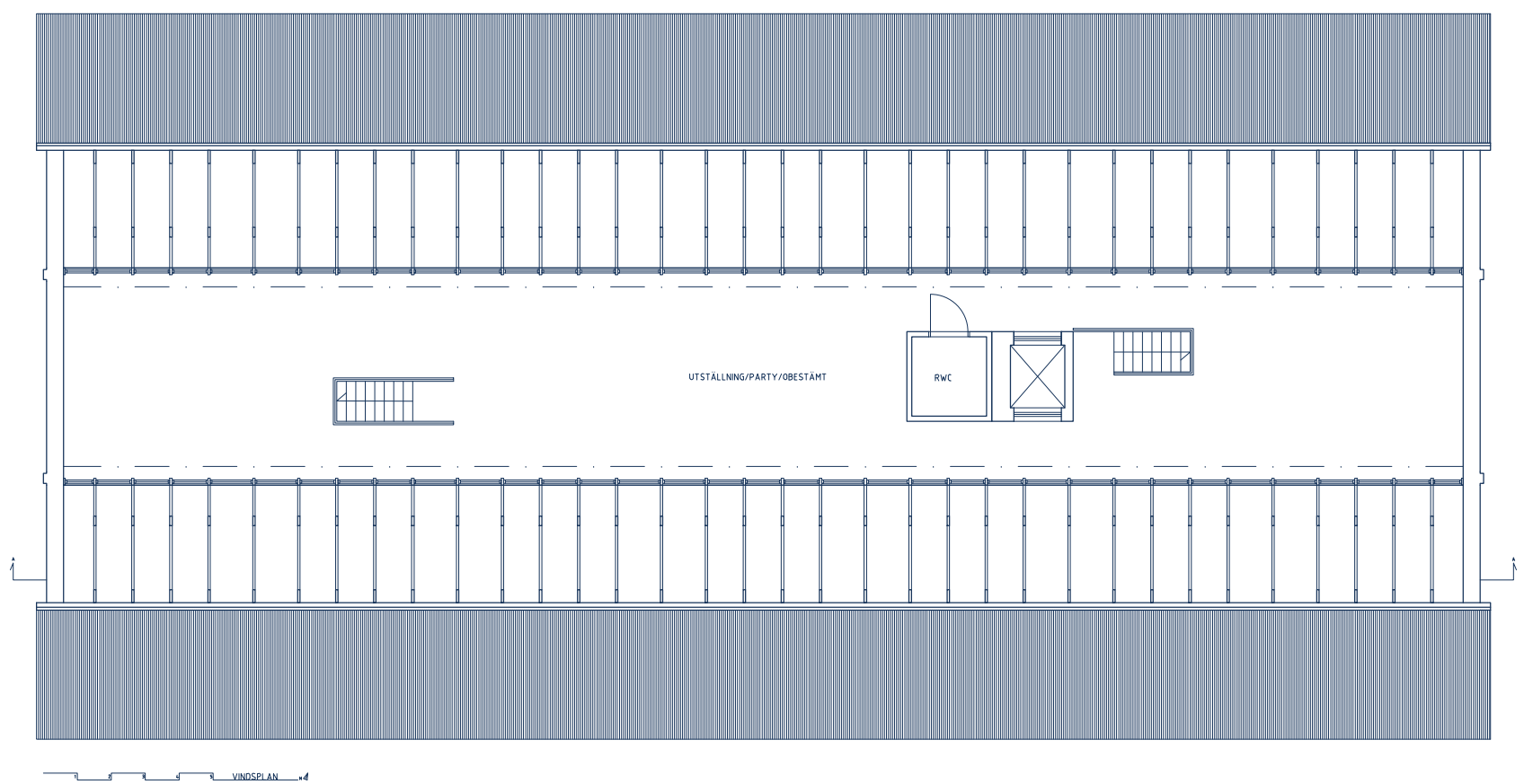
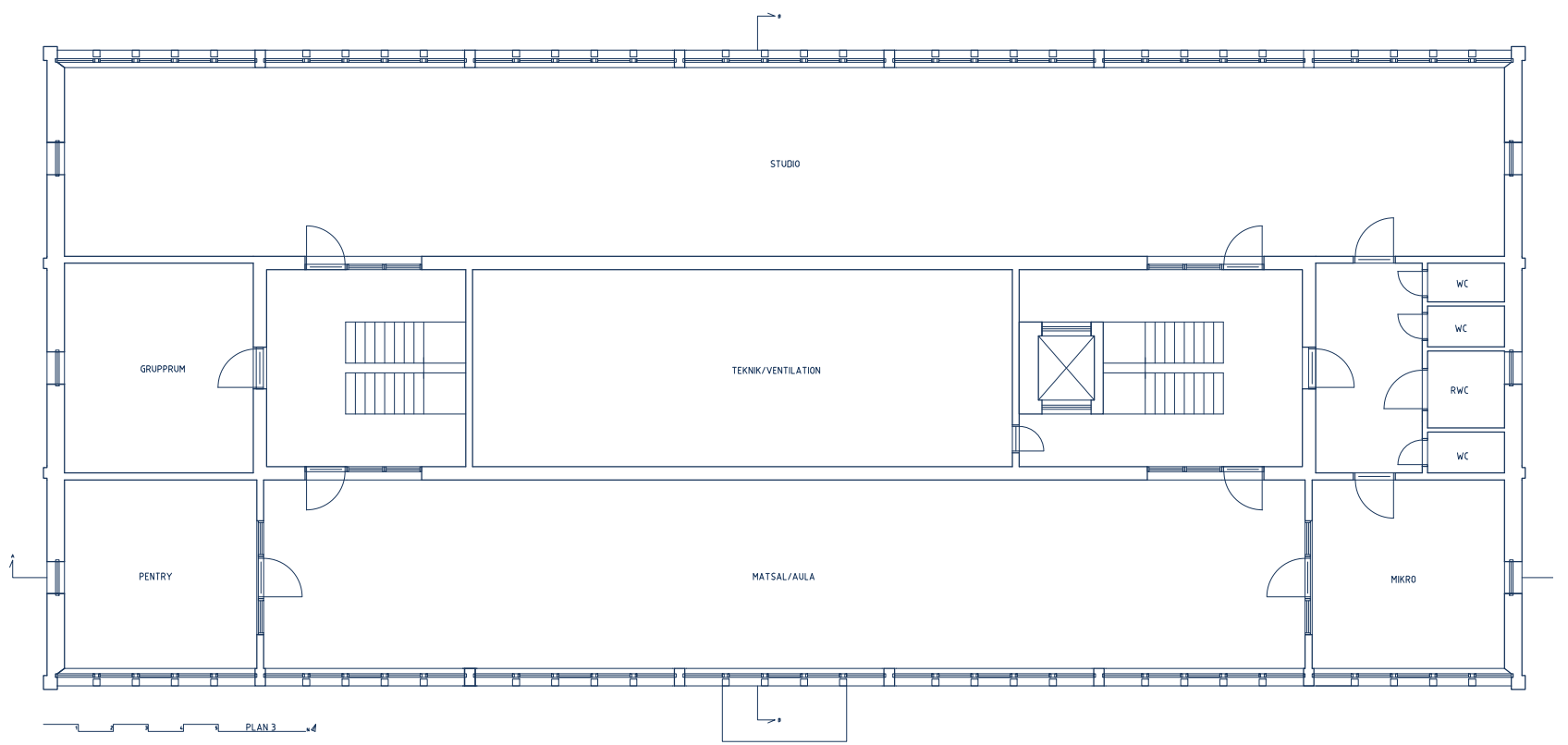
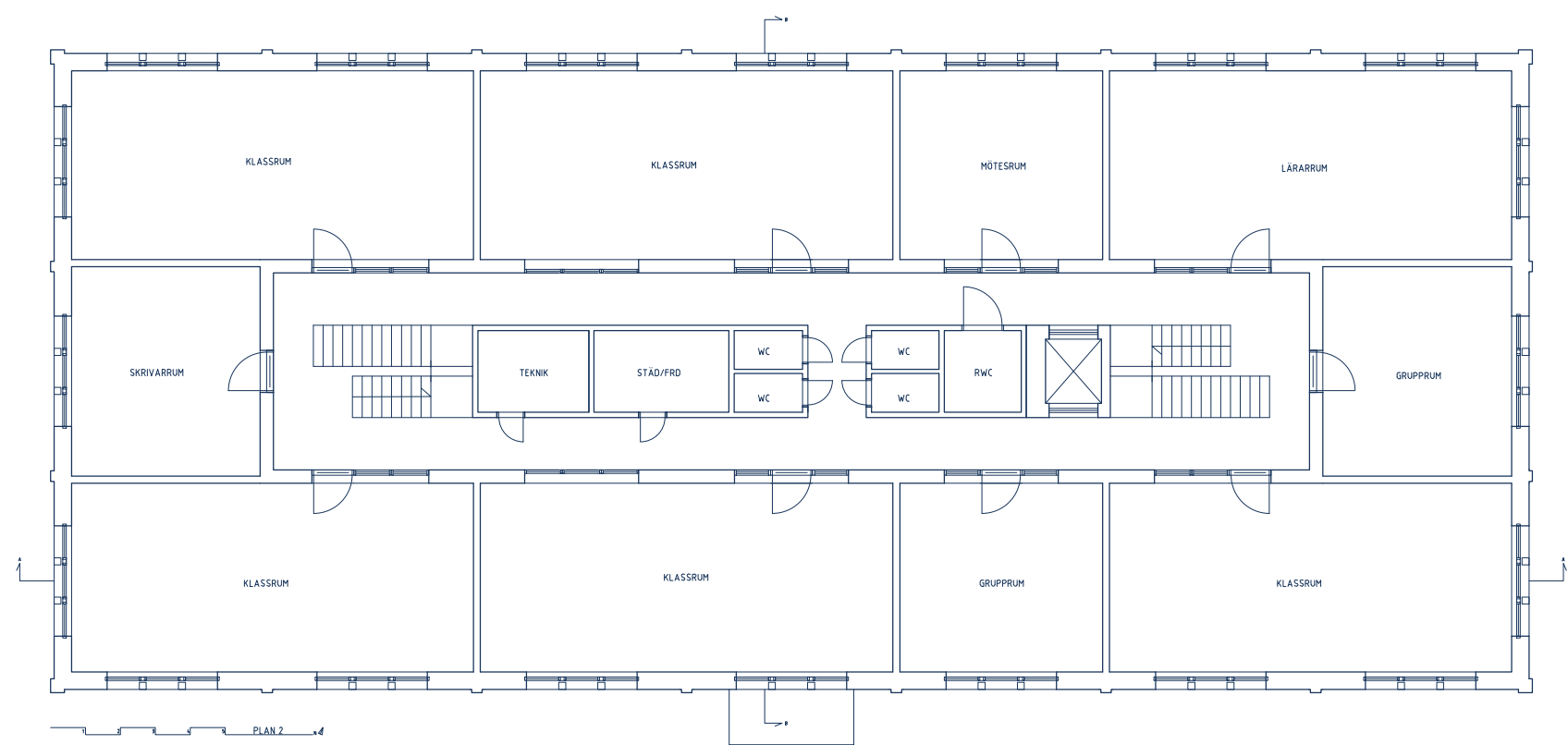
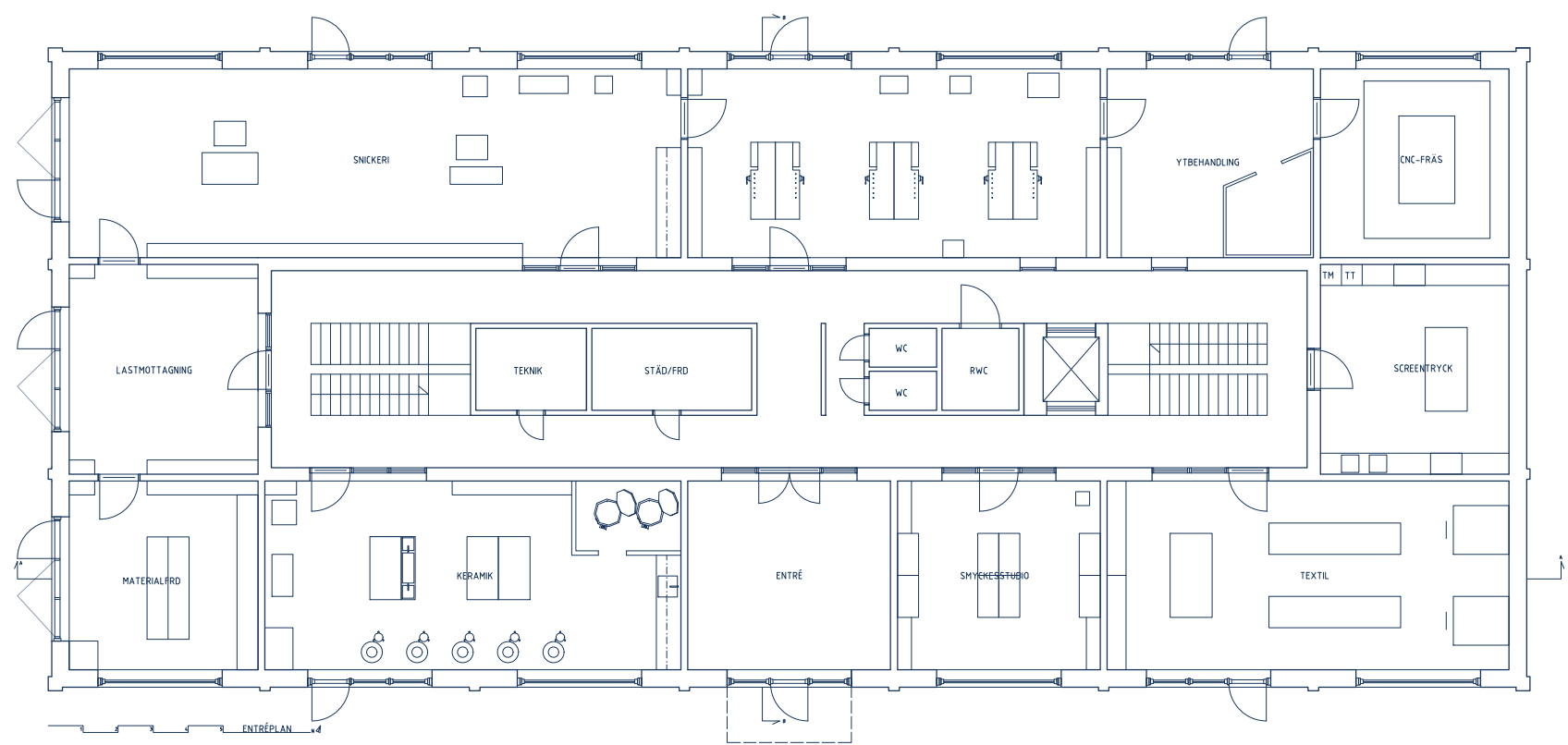

Huvudbyggnaden

Den stora skolbyggnaden har ett väldigt flexibelt system. En stabil kärna i gult tegel med mer statiska funktioner, såsom toaletter, teknik och schakt osv. Kärnan är sedan omringad av en träkonstruktion, där alla innerväggar ska kunna monteras ned och flyttas. Den stora skolbyggnaden är ritad i ett gridnät på 6x6m. En "ruta" i gridnätet får ett rum på ungefär 31 kvm – vilket är ett bra generellt mått för framtida omvandlingar. Byggnaden skulle kunna bli 30 lägenheter ex. Men så länge det tjänar, ska folkhögskolan kunna husera fem stycken linjer: snickeri, textil, smycke, odling och matkultur.

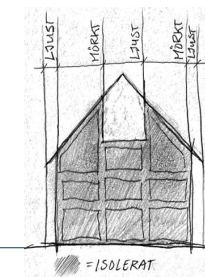

Interiörperspektiv som visar fönsterbandet och takstolarna inifrån studion.

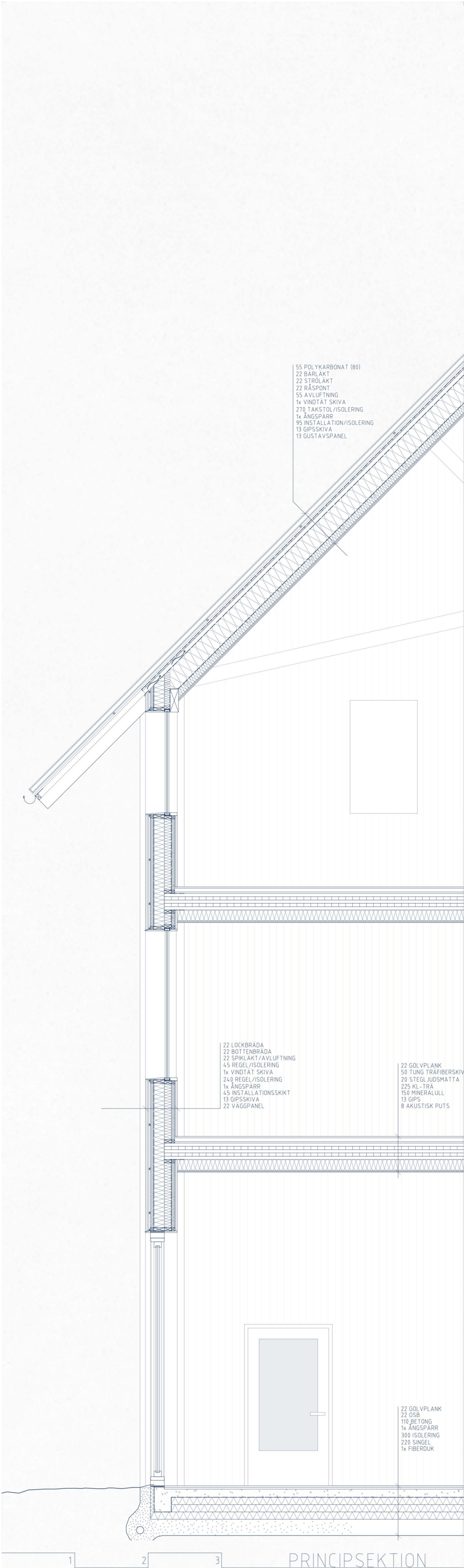
1 2 3 4 5 SEKTION B-B

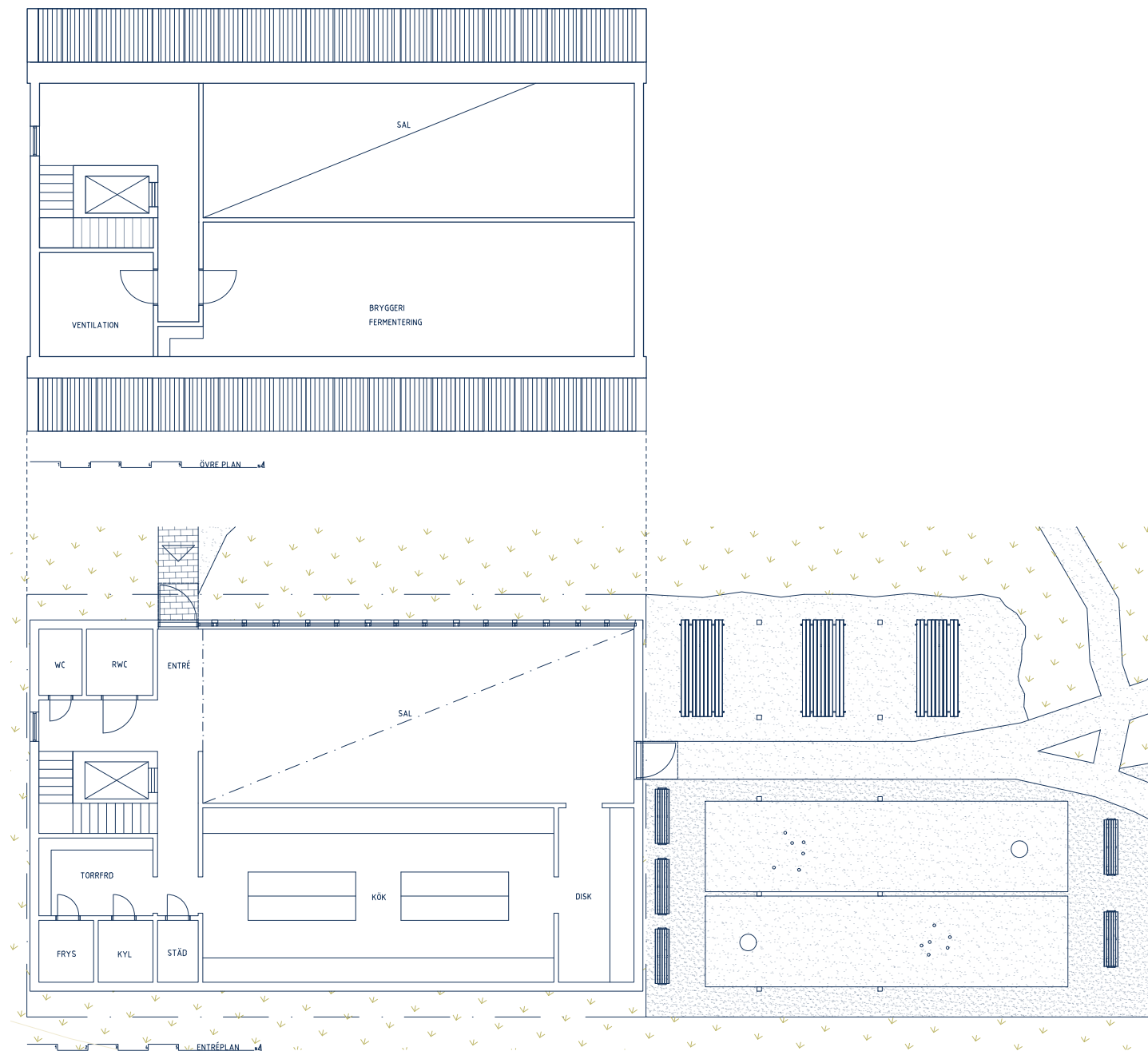

Takets yttre skal är av slitstarkt och återvinningsbart 55mm polykarbonat, vilket ger isoleringsförmågan av ett fönster. Det är invändigt isolerat över studiorna och matsalen. Vindsvåningen är en annan klimatzon. Där är det öppet upp till polykarbonaten, vilket ger ett diffuserat överljus in mellan takstolarna. Ljuset fortsätter ner till våningen nedanför genom fönster som fästs mellan varje takstol.

Takstolarnas bredd är inte skalenliga – de ska vara nättare i verkligheten. Men här ser man i alla fall övervåningen, vindsvåningen och hur hisschaktet sticker upp.

Matkulturprogrammet

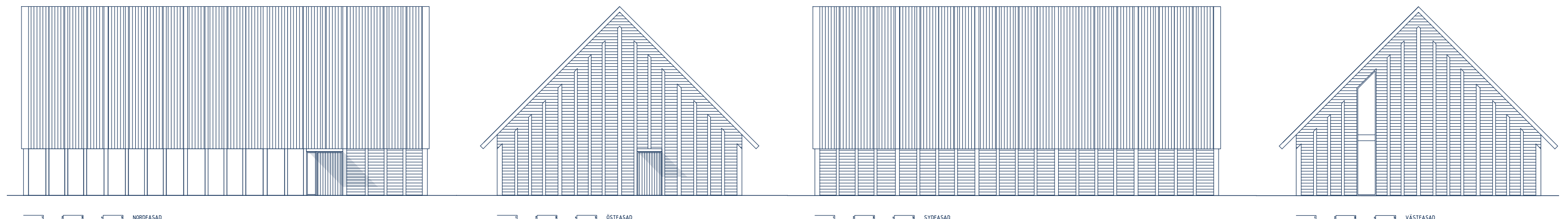
Mitt drömprogram skulle vara ett matkulturprogram. Ett program där man lär sig producera produkter från scratch – i en tid där alle mer blir halvfabrikat. Tillbaka med mat som hantverk!

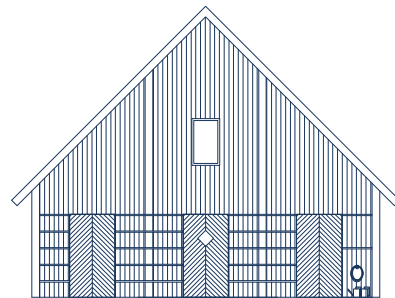
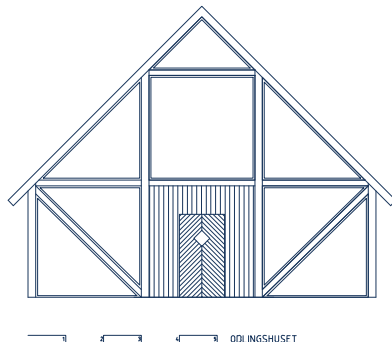
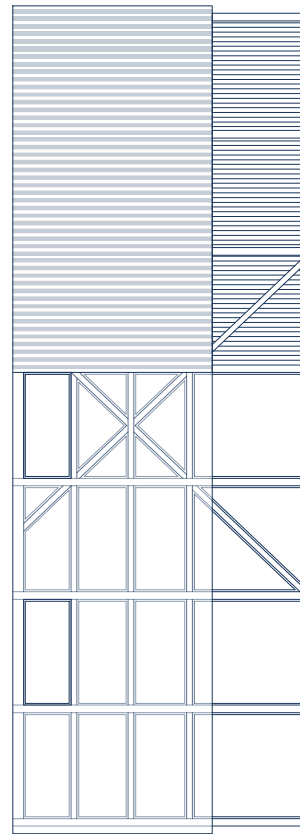
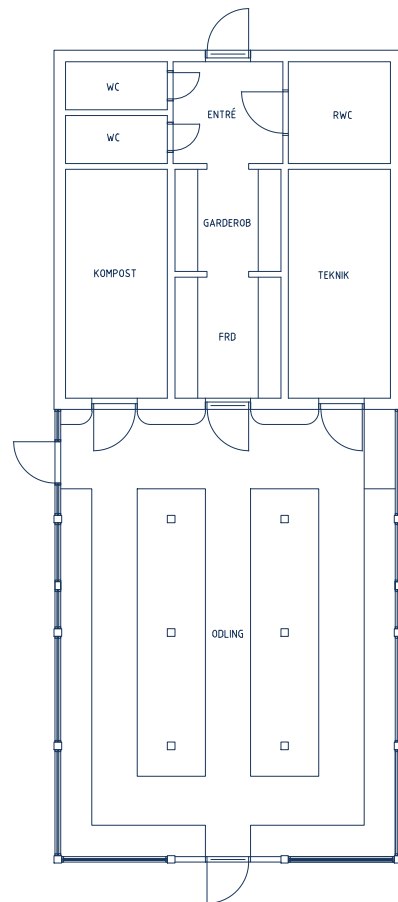
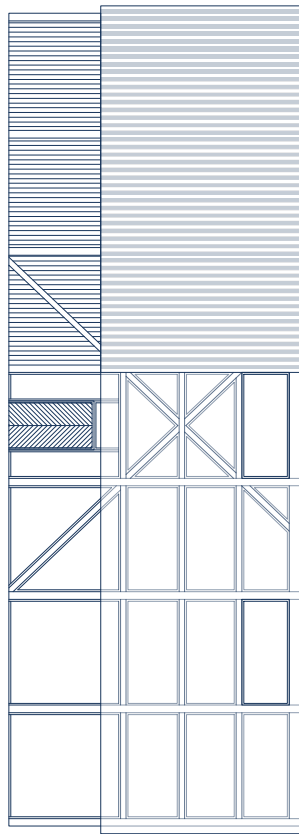
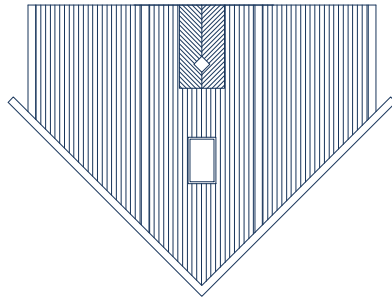
Huset har en stor sal som kan husera mindre restaurang- eller caféverksamhet. Övervåningen har ett stort konserveringsrum. Lektioner kan hållas i salen eller i huvudbyggnaden. Vindsvåningen i huvudbyggnaden kan också användas för förvaring och elevers egna projekt.

Matkultur- och odlingsprogrammet tänker jag kan ha nära anknytning och vissa gemensamma föreläsningar.

Exempel på ämnen:

- Råvarukunskap och säsong
- Matkultur och kulturhistoria
- Traditionella konserveringsmetoder
- Bröd, spannmål och bakning
- Ost, mejeri och animaliska produkter
- Tofu, tempeh och andra vegoprodukter
- Vilda ätliga växter och svampar
- Praktik och studiebesök
- Projektmoment (offentlig långbordsmiddag under bron)
- M.m.

Odlingsprogrammet

Exempel på ämnen:

- Jord, kompost och ekologi
- Frö, förökning och plantuppdragning
- Köksväxtodling
- Odlingsplanering och säsongsförlängning
- Permakultur och regenerativ odling
- Fukt, bär och perenna växter
- Vilda växter och landskap
- Växtskydd och odlingsproblem
- Skörd, lagring och förädling
- Redskap, byggande och praktiskt hantverk
- Djur i odlingssystem
- Odlingshistoria och kulturväxter
- Konst, gestaltning och trädgårdsdesign
- Projektmoment (ordna en skördefest och växtmarknader)
- M.m.

Egna projekt och tidig förödling kan också ske på vindsvåningen i huvudbyggnaden.